

Zagadnienia do egzaminu kierunkowego z kulturoznawstwa 2015/16

Wstęp do kulturoznawstwa:

1. Rodzaje definicji kultury wg A. Kroebera i C. Cluckhohna.
2. Filozofia kultury jako forma refleksji kulturoznawczej.
3. Nauka i jej podstawowe pojęcia. Teorie i hipotezy naukowe, ich cechy, funkcje i rola w kulturze.
4. Nauka i jej podstawowe pojęcia. Determinizm – indeterminizm – teleologizm. Empiryzm i racjonalizm.
5. Nauka a religia.
6. Nauka a mitologia i myślenie magiczne.
7. Racjonalizm i irracjonalizm w kulturze.
8. Paranauki i ich rola w życiu społecznym.
9. Cyberkultura, jej cechy i perspektywa rozwoju.
10. Kultura społeczeństwa globalnego.
11. Symboliczne pojęcie kultury i człowieka w ujęciu Ernsta Cassirera.
12. Marksowska wizja kultury.
13. Psychoanalityczna teoria człowieka i kultury (człowiek w ujęciu Freudowskim, porównanie koncepcji nieświadomości u Freuda i Junga, Jungowska teoria archetypów).
14. Strukturalistyczne ujęcie kultury (kultura jak język, kulturowe langue i parole, synchroniczne i diachroniczne badanie kultury np. na przykładzie mitu).
15. Poststrukturalizm Foucaulta i Barthesa (pojęcie władzy-wiedzy, władza a język, funkcjonowanie i oddziaływanie współczesnego mitu).
16. Rzeczywistość ponowoczesna – diagnozy postmodernistów i teoretyków postmodernizmu (Bauman, Baudrillard, Featherstone).

Historia kultury i cywilizacji:

1. Historia kultury i cywilizacji europejskiej: podziały chronologiczne i ich uzasadnienie.
2. Wiek XIX w historii kultury i cywilizacji: ramy chronologiczne, charakterystyka.
3. Epoka nowożytna w historii kultury i cywilizacji.
4. Wieki średnie w historii kultury i cywilizacji.
5. Obraz świata w nauce europejskiej: przemiany, kontekst kulturowy.
6. Innowacje technologiczne XIX w. i ich wpływ na przemiany kulturowe.
7. Miejsce sztuki w kulturze europejskiej: historia.
8. Technologie powielenia obrazu i tekstu w perspektywie historycznej.
9. Sztuka Odrodzenia: konteksty kulturowe.
10. Sztuka wieków średnich: konteksty kulturowe.
11. Sztuka epoki baroku: konteksty kulturowe.
12. Kolekcjonerstwo i muzealnictwo w kontekście historii kultury.
13. Sztuka awangardowa w kontekście kulturowym.
14. Historia chrześcijaństwa w kontekście przemian kultury europejskiej.
15. Historia islamu i judaizmu w kontekście kulturowym.
16. Hinduizm i buddyzm: historia, kontekst kulturowy.

Teorie kultury:

1. Problem typologii definicji kultury – różnorodność kryteriów. Problem źródeł kultury.
2. Adaptacja jako zasadniczy mechanizm tworzenia kultury. Socjobiologia, jej podstawowe założenia.
3. Adaptacja jako zasadniczy mechanizm tworzenia kultury. Analogie między rozwojem kulturowym i biologicznym – A Wierciński.
4. Adaptacja jako zasadniczy mechanizm tworzenia kultury. Psychologia ewolucyjna.
5. Nieświadomość jako źródło kultury. Z. Freud – kultura jako wynik represji i sublimacji. Kultura jako źródło cierpień.
6. Nieświadomość jako źródło kultury. Kultura jako system symboliczny. Pochodzenie i rodzaje symboli.
7. Język i systemy komunikacji jako źródło kultury. Antropolingwistyka, E. Sapir oraz B. L. Whorf. Język a obraz świata.
8. Język i systemy komunikacji jako źródło kultury. Językoznawstwo kognitywne. Rola metafory i metonimii w tworzeniu kultury.
9. Pozajęzykowe systemy komunikacji i ich rola w kulturze.
10. Wartości jako źródło kultury. Problem sposobu istnienia wartości i ich rodzaje.
11. Wartości jako źródło kultury. Problem uniwersalizmu wartości – perspektywa filozoficzna i antropologii kulturowej.
12. Dialog międzykulturowy i formy akulturacji.
13. Spotkanie tradycyjnych systemów wartości z procesami globalizacji. Perspektywy rozwiązań,
14. Cechy kultury popularnej.
15. Cyberkultura a globalizacja.
16. Kultura Internetu.

Metodologia badań kulturoznawczych:

1. Porównaj zalety i wady badań ilościowych i jakościowych w naukach społecznych.
2. „Oral history” jako metoda badania przeszłości kulturowej.
3. Metoda wywiadu w naukach humanistycznych.
4. Zogniskowany wywiad grupowy.
5. Metody sondażowe w badaniu kultury.
6. Zasady projektowania ankiet.
7. Źródła wywołane a źródła zastane.
8. Analiza semiotyczna tekstów kultury.
9. Etapy procesu badawczego. Analiza dyskursu
10. Ilościowa analiza treści.
11. Obserwacja jako metoda badawcza.
12. Wykorzystanie podejścia etnograficznego w badaniach organizacji i rynku.
13. Zasady doboru próby w badaniach ilościowych.
14. Zasady doboru próby w badaniach jakościowych.
15. Etyczne problemy badań jakościowych.

16. Badania internetu i nowych mediów.